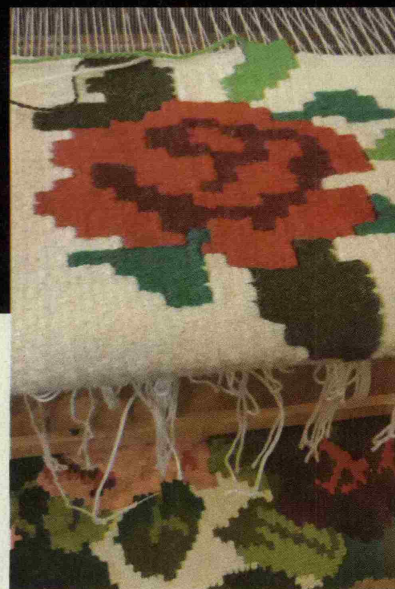

Овојгодишње учеснице Ткачке колоније у Стапару са идејним творцем пројекта Виолетом Јовановић

Пета ткачка колонија у Бачкој

СТАПАРСКИ ЋИЛИМ – НЕПРОЦЕЊИВО БЛАГО

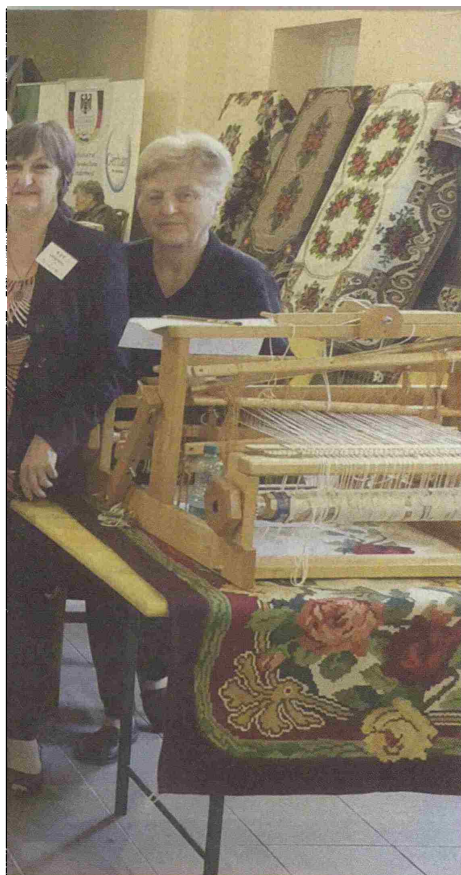
– Жеља нам је да оживимо аутентичне брендове као што је стапарски ћилим који нас чини поносним пред светом, јер он је аутохтони елемент војвођанског поднебља и идентитета. Успели смо да стапарски ћилим уврстимо на националну листу нематеријалног културног наслеђа – каже Виолета Јовановић, председница Етно-мреже и директорка НАЛЕД-а, која интензивно ради и на што већем запошљавању жена које ове рукотворине праве

ПИШЕ БРАНКА КОВАЧЕВИЋ

Мало место Стапар код Сомбора је некад био центар ћилимарства у Бачкој. „Некада се могло купити јутро земље за пар ћилимова а сада нико ћилиме не купује, па се ни не тка“ – кажу старе ткаље из овог села. Раније

су и девојчице већ од тринаесте године, наслеђујући занат од својих мајки и бака, већ ткале сложене мустре на стапарском ћилиму – велике, црвене стапарске руже, надалеко чувене по лепоти. Управо зато, пета по реду ткачка колонија у Стапару, има за циљ да научи жене и девојке како да сав-

илустрована у посети

Немачки амбасадор Томас Шиб и градоначелница Сомбора Душанка Голубовић (сасвим лево) разговарају са ткаљама

Министар пољопривреде Бранислав Недимовић

Њ.Е. Томасу Шибу, амбасадору Немачке у Београду, јер је његова земља ове године била покровитељ целе манифестације с циљем очувања културног наслеђа и традиционалних занатских вештина, али и на њиховој свесрдној подршци у запошљавању жена које ове рукотворине израђују.

– Од прошлогодишње колоније бележимо значајне помаке и морам да нагласим да је пре неколико дана у згради Бановине, у Новом Саду, отворен Војвођански салон са поставком стилизованих рукотворина и аутентичних мотива, који оплемењују салу за састанке наших званичника и њихових гостију – нагласила је Виолета Јовановић и додала: – Председник Покрајинске владе Игор Мировић ће управо ове рукотворине поклањати дипломатама у протокарним сусретима, а ми ћемо на тај начин да промовишемо наслеђе наше земље. Жеља нам је да оживимо аутентичне брендове као што је стапарски ћилим који нас чини поносним пред светом јер он је аутохтони елемент војвођанског поднебља и идентитета. Године 2016. смо успели да стапарски ћилим уврстимо на националну листу нематеријалног културног наслеђа.

Градоначелница града Сомбора Душанка Голубовић, као добар домаћин је своје госте упознала са ткаљама и нагласила значај ове ткачке колоније, коју свим срцем подржава из године у годину.

– Традиција стапарског ћилима јесте традиција српског народа у једној мултиетничкој и мултинационалној средини какав је град Сомбор, који броји преко 20 националних заједница >

Деца Стапара су званице дочекала хлебом и сољу

ладају ову древну и вредну вештину и на тај начин очувају културно наслеђе свога краја и ревитализују аутентични локални бренд, као што је стапарски ћилим.

На уласку у Дом културе у Стапару деца, обучена у народне ношње са великом кошаром пуном мирисног хлеба и тањиром соли. Дочекали су све званице на традиционалан начин и пожелели им добродошлицу. А унутра, у сали, венци цвећа и ружа извезени на ћилимима различитих боја, красили су зидове ове установе.

Све присутне је прво поздравила Виолета Јовановић, председница Етно - мреже и директорка НАЛЕД-а захваливши се сви учесницима, званичницима града Сомбора као и

Стапарски ћилим

>>> – рекла је градоначелница Сомбора. Ревитализација овог ћилима је и посебна порука за све нас који живимо у овом граду у домену очувања разноликости, богатства културе. А посебно је значајно што сада имамо редовно ткање стапарског, готово потпуно заборављеног ћилима, што је женама у руралним срединама донело и економску стабилност, али и што је наша међуопштинска и регионална сарадња са градом Пиротом подигнута на један виши ниво. Лепота

и традиција израде пиротских и стапарских ћилима је од посебног значаја за Србију.

Његова екселенција Томас Шиб, амбасадор Немачке у Бео-

граду изјавио је да је импресиониран вештином ткаља и лепотом ћилима који су настали на колонији.

– Изузетно ценимо оволики труд који је уложен у очување традиције рукотворина – изјавио је. – И ми у Немачкој имамо нешто слично и најпрепознатљивије рукотворине код нас су резбарије. Оне се праве у планинском региону у Рудним горама на југу Немачке и генерације деце су порасле и одрасле управо са тим ручним резбаријама правећи дрвене фигуре и божићне пирамиде. Није велико изненађење да су запослени у бранши израде рукотворина у мањини, само један од 350 запослених, те да су слабо плаћени. Имамо и још један бренд у Немачкој који је пропознатљив, а то је фарбање тканине индиго бојом уз ношење белих орнамената, такозвани блаудрук, који је на листи производа нематеријалног културног блага УНЕСКА. Искрено желим да и ови стапарски ћилими невероватне лепоте, након што су уврштени на националну листу, постану и део листе УНЕСКО-

вог нематеријалног културног блага, јер то свакако заслужују.

И министар пољопривреде, водопривреде и шумарства у влади Републике Србије Бранислав Недимовић био је гост ове веома посебне ткачке колоније. Овом приликом је дао своју огромну подршку на путу развоја овог пројекта, те је поздрављајући присутне изјавио:

– Ми немамо ни нафту, ни злато, а немамо ни море. Немамо другог избора већ да се окренемо нашој домаћој храни и својим традиционалним вредностима. Управо једна од ствари које су у том спектру, јесте и веома посебан стапарски ћилим и због тога је важна ова манифестација. Захвалио бих се свим женама које раде на овим разбојима и које нас враћају неким вредностима које смо дуги низ година потискивали. Могу само да обећам да ћемо ми, као Министарство, али и ја лично, веома подржавати овакве пројекте.

У склопу посете Стапару, градоначелница Сомбара Душанка Голубовић је у Жупанији угостила представнике дипломатског кора, представнике медија и друге званичнике и тим поводом је присутнима представљена једна од највећих слика у региону, рађена у техници уље на платну „Битка код Сенте“ као и историја настанка ове слике, а гости су обишли и кућу у којој је живео и стварао чувени сомборски сликар Сава Стојков. ■

Вредне руке ткаља и шема за израду сџапарске руже

Радионица у Сџапару где је одржана овогодишња петија по реду Колонија за израду сџапарских ћилима